

YENİ TEŞVİK SİSTEMİ

BÖLGELER

- 1. BÖLGE
- 2. BÖLGE
- 3. BÖLGE
- 4. BÖLGE
- 5. BÖLGE
- 6. BÖLGE

GELİŞİMİŞLİK HARİTASI 2012

Yeni Teşvik Paketi, 5 Nisan'da Başbakan Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklandı.

6 Nisan günü de Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan tarafından detayları kamuoyuyla paylaşılan yeni teşvik sistemine göre Türkiye 6 gelişmişlik bölgesine ayrılıyor. İstanbul'un da dahil olduğu en gelişmiş bölge olan 1. bölge 8 ilden oluşurken, en az gelişmiş bölge olan 6. bölgede Van ve Ağrı dahil 15 il bulunuyor.

2023 yılı vizyonu kapsamında; Türkiye'nin dünyanın ilk 10 ekonomisinden biri olması, 500 milyar \$ ihracat ve 25.000 \$ kişi başı milli gelire ulaşma hedeflerine ulaşmak amacıyla oluşturulduğu ifade edilen yeni teşvik sistemi, 1 Ocak 2012'den sonraki yatırımları kapsıyor.

Yeni Teşvik Sistemi'nin amaçları;

- Cari açığın azaltılması için ithalata bağımlı olunan ara malların ve hammaddelerin ülkemizde üretilmesi ya da üretimin artırılması,
- İhracata ve bilgi-yoğun teknolojiye geçişin sağlanması,
- En az gelişmiş olan bölgelere sağlanan yatırım teşvik imkanlarının artırılması,
- Bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının azaltılması,
- Yatırım havzalarının oluşturulması,
- Sektörel işbirliklerinin ve kümelenmenin teşvik edilmesi.

Yeni teşvik paketi 4 ana bileşenden oluşuyor:

1. Genel Teşvik Uygulamaları
2. Bölgesel Teşvik Uygulamaları
3. Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki
4. Stratejik Yatırımların Teşviki

Ana bileşenlerde kullanılacak teşvik unsurları ise şu şekilde:

1. KDV İstisnası
2. Gümrük Vergisi Muafiyeti
3. Vergi İndirimi
4. Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
5. Faiz Desteği
6. Yatırım Yeri Tahsisi
7. Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği (sadece 6. bölge için)
8. Gelir Vergisi Stopajı Desteği (sadece 6. bölge için)
9. KDV İadesi (sadece Stratejik Yatırımlar için)

YENİ TEŞVİK SİSTEMİ

Genel Teşvik Uygulamaları	Bölgesel Teşvik Uygulamaları	Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki	Stratejik Yatırımların Teşviki
✓ KDV İstisnası	✓ KDV İstisnası	✓ KDV İstisnası	✓ KDV İstisnası
✓ Gümrük Vergisi Muafiyeti	✓ Gümrük Vergisi Muafiyeti	✓ Gümrük Vergisi Muafiyeti	✓ Gümrük Vergisi Muafiyeti
	✓ Vergi İndirimi	✓ Vergi İndirimi	✓ Vergi İndirimi
	✓ Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	✓ Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	✓ Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
	✓ Yatırım Yeri Tahsisi	✓ Yatırım Yeri Tahsisi	✓ Yatırım Yeri Tahsisi
	✓ Faiz Desteği		✓ Faiz Desteği
			✓ KDV İadesi

* 6. Bölge için Gelir Vergisi Stopajı Desteği ve Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği

Yukarıda sayılan teşvik bileşenlerinde teşvik unsurları her gelişmişlik bölgesi için farklı kapsam, oran ve sürelerde sağlanıyor. Ancak Genel Teşvik Uygulamaları tüm bölgelerde aynı şekilde uygulanırken, Stratejik Yatırım Teşvikleri tüm bölgelerde 5. Bölge'de yapılmış gibi teşviklerden faydalanacak.

6. Bölge tüm teşvik bileşenlerinde, fazladan teşvik unsuru ve oranlarına sahip. Ayrıca sadece 6. Bölge illerine verilen iki destek unsuru daha bulunuyor; Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği ve Gelir Vergisi Stopajı Desteği. Tüm teşvik unsurları ve oranları hesaplandığında 6.Bölgede destek yoğunluğu %116 olabiliyor. Yani toplam 100TL'lik bir yatırım, 116TL destekleniyor. Yapılan yatırımdan daha fazla destek alınmış oluyor. Tabii bu durum yatırımcının cebine para koyulması olarak anlaşılmamalı.

Destek unsurlarının kurgulanışında yatırımcının ödemesi gereken vergi, yatırım yeri bedeli ve sigorta primlerinin ödenmemesi ya da daha düşük ödenmesi söz konusu.

Organize Sanayi Bölgelerine yapılan yatırımlarda kullanılan

teşvik unsurları daha avantajlı olan bir önceki yatırım bölgesi kapsamına alınıyor. Yani 3.Bölgedeki bir yatırım eğer OSB'ye yapıldıysa 4.Bölge desteklerinden faydalıyor. Bu durum hem bölgesel yatırımlar hem de büyük ölçekli yatırımlar için geçerli. Zaten Stratejik Yatırımlar, tüm bölgelerde 5.Bölge teşviklerinden faydalıyor, ama 6.Bölgeye yapıldıysa daha avantajlı olan o bölgenin teşvikleri geçerli. Yoğun teşvik dönemi 1 Ocak 2012 - 31 Aralık 2013 arası. Bu dönem dışında yapılacak olan yatırımlarda teşvik oranı ve süresi azalıyor.

NOT:

1. Teşviklerden faydalanabilmek için; Yatırım Teşvik Belgesi alınmalı ve teşvik bileşeni ya da sektör için öngörülen minimum yatırım yapılmalı.
2. Yeni Teşvik Sistemi, yatırım teşviklerini kapsamakta olup işletme ve istihdam teşvikleriyle ilgili olarak daha sonra başka bir çalışma yapılacağı ifade ediliyor.

Kaynak ve adresler:

1. T.C. Ekonomi Bakanlığı, Teşvik Bilgi Merkezi
2. T.C. Ekonomi Bakanlığı, Teşvik Sunum Metni

GELİŞMİŞLİK BÖLGELERİ (6 TEŞVİK BÖLGESİ)

1. Bölge Ankara Antalya Bursa Eskişehir İstanbul İzmir Kocaeli Muğla 8 İL	2. Bölge Adana Aydın Bolu Çanakkale Denizli Edirne Isparta Kayseri Kırklareli Konya Sakarya Tekirdağ Yalova 13 İL	3. Bölge Balıkesir Bilecik Burdur Gaziantep Karabük Karaman Manisa Mersin Samsun Trabzon Uşak Zonguldak 12 İL	4. Bölge Afyonkarahisar Amasya Artvin Bartın Çorum Düzce Elazığ Erzincan Hatay Kastamonu Kırıkkale Kırşehir Kütahya Malatya Nevşehir Rize Sivas 17 İL	5. Bölge Adıyaman Aksaray Bayburt Çankırı Erzurum Giresun Gümüşhane Kahramanmaraş Kilis Niğde Ordu Osmaniye Sinop Tokat Tunceli Yozgat 16 İL	6. Bölge Ağrı Ardahan Batman Bingöl Bitlis Diyarbakır Hakkari İğdir Kars Mardin Muş Siirt Şanlıurfa Şırnak Van 15 İL
--	---	--	---	---	--

Yeni Teşvik Sistemine göre iller, 61 kriterle değerlendirilen sosyo-ekonomik gelişmişliklerine göre 6 sınıfa ayrılıyor. Bu da 6 gelişmişlik bölgesini oluşturuyor. Bu sınıflandırma, 2009 yılındaki teşvik sisteminden farklı olarak bölgesel olarak değil il bazında yapılan sosyo-ekonomik farklılığa göre hazırlanmış. Adı geçen bu yeni bölgelere Düzey3 bölgeleri adı veriliyor. 2009 yılında hazırlanan teşvik sistemindeki Düzey2 bölgesel teşvik sistemi yerine, yeni teşvik paketiyle "İl bazlı Bölgesel Teşvik Sistemi"ne geçilmiş oluyor. TÜİK'in yapacağı periyodik çalışmalarla illerin bölgesel dağılımı gözden geçirilecek ve gerek görülüyorsa ilin bölgesel gelişmişlik sınıfı değiştirilebilecek. Az gelişmiş illere yapılacak yatırımlar daha avantajlı şekilde

desteklenecek.

Gelişmişlik Bölgelerine göre, Bölgesel Teşvik Uygulamaları ve Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki'nde destek unsurlarının oran, kapsam ve sürelerinde farklılıklar bulunuyor. Organize Sanayi Bölgelerine yapılan yatırımlarda teşvik unsurları, daha avantajlı olan bir önceki bölgenin desteklerini alıyor. Yani 3.Bölgedeki bir yatırım eğer OSB'ye yapıldıysa 4.Bölge desteklerinden faydalıyor. Bu durum hem bölgesel yatırımlar hem de büyük ölçekli yatırımlar için geçerli. Zaten Stratejik Yatırımlar, tüm bölgelerde 5.Bölge teşviklerinden faydalıyor, ama 6.Bölgeye yapıldıysa daha avantajlı olan o bölgenin teşvikleri geçerli.

İstanbul'un da dahil olduğu en gelişmiş bölge olan 1. bölge 8 ilden oluşurken, en az gelişmiş bölge olan 6. bölgede Van ve Ağrı dahil 15 il bulunuyor.

6 Gelişmişlik Bölgesinde bulunan iller

1. Bölge İlleri: Ankara, Antalya, Bursa, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Muğla

2. Bölge İlleri: Adana, Aydın, Bolu, Çanakkale, Denizli, Edirne, Isparta, Kayseri, Kırklareli, Konya, Sakarya, Tekirdağ, Yalova

3. Bölge İlleri: Balıkesir, Bilecik, Burdur, Gaziantep, Karabük, Karaman, Manisa, Mersin, Samsun, Trabzon, Uşak, Zonguldak

4. Bölge İlleri: Afyonkarahisar, Amasya, Artvin, Bartın, Çorum, Düzce, Elazığ, Erzincan, Hatay, Kastamonu, Kırıkkale, Kırşehir, Kütahya, Malatya, Nevşehir, Rize, Sivas

5. Bölge İlleri: Adıyaman, Aksaray, Bayburt, Çankırı, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Kahramanmaraş, Kilis, Niğde, Ordu, Osmaniye, Sinop, Tokat, Tunceli, Yozgat

6. Bölge İlleri: Ağrı, Ardahan, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkari, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Van

Gelişmişlik Bölgesel Teşvik Uygulamalarında Teşvik Unsurları:

Bölgelerin farklı oran, kapsam ve sürelerde kullanabildiği teşvik unsurları vardır. Aynı bölge içinde bulunan iller, aynı teşviklerden aynı ölçüde yararlanırlar:

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Desteği
- Yatırım Yeri Tahsis

Yatırım 6. bölgede yapılıyorsa yukarıdaki teşvik unsurlarına ek olarak:

- Gelir Vergisi Stopajı Desteği
- Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği

sağlanır.

Yatırım Havzalarının oluşturulması ve kümelenmenin desteklenmesi hedefleri çerçevesinde, OSB'lerde yapılacak olan yatırımlar, sektörel işbirliğine dayalı yatırımlar ve TÜBİTAK tarafından desteklenen Ar-Ge Projeleri sonucunda geliştirilen ürünün üretimine yönelik yatırımlar, Vergi İndirimi ve Sigorta Primi İşveren Hissesi Destekleri Açısından Bir Alt Bölgede uygulanan desteklerden yararlanır. Örnek olarak, 3. Bölgedeki Organize Sanayi Bölgesine yapılan bir yatırım, 4. Bölge teşviklerinden faydalıyor.

Tabloda OSB içi ve OSB dışı yatırımları için ayrı oran ve süreler gösteriliyor.

BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMASI

DESTEK UNSURLARI		I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası							
Gümrük Vergisi Muafiyeti							
Vergi İndirimi	OSB Dışı	15	20	25	30	40	50
Yatırıma Katkı Oranı	OSB İçi	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi İşveren His. Desteği (Destek Süresi)	OSB Dışı	2 Yıl	3 Yıl	5 Yıl	6 Yıl	7 Yıl	10 Yıl
	OSB İçi	3 Yıl	5 Yıl	6 Yıl	7 Yıl	10 Yıl	12 Yıl
Yatırım Yeri Tahsis							
Faiz Desteği		Yok	Yok				
Gelir Vergisi Stopajı Desteği		Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	10 Yıl
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği (Destek Süresi)		Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	10 Yıl